

Primum cur ista res digna odio est, nisi quod est turpis?

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Sed tamen omne, quod de re bona dilucide dicitur, mihi praeclare dici videtur. Ut nemo dubitet, eorum omnia officia quo spectare, quid sequi, quid fugere debeant? Atqui haec patefactio quasi rerum operatarum, cum quid quidque sit aperitur, definitio est. Duo Reges: constructio interrete. Quo plebiscito decreta a senatu est consuli quaestio Cn. -, sed ut hoc iudicarem, non esse in iis partem maximam positam beate aut secus vivendi. Audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset. Quamquam scripsit artem rhetoricam Cleanthes, Chrysippus etiam, sed sic, ut, si quis obmutescere concupierit, nihil aliud legere debeat. Tollenda est atque extrahenda radicitus. Ita similis erit ei finis boni, atque antea fuerat, neque idem tamen; Istius modi autem res dicere ornate velle puerile est, plane autem et USD1590 perspicue expedire posse docti et intelligentis viri. Qui igitur convenit ab alia voluptate dicere naturam proficisci, in alia summum bonum ponere?

Homines optimi non intellegunt totam rationem everti, si ita res se habeat. Nec vero intermittunt aut admirationem earum rerum, quae sunt ab antiquis repertae, aut investigationem novarum. Dicam, inquam, et quidem discendi causa magis, quam quo te aut Epicurum reprehensum velim. Sunt enim quasi prima elementa naturae, quibus ubertas orationis adhiberi vix potest, nec equidem eam cogito consecrari. Quos quidem tibi studiose et diligenter tractandos magnopere censeo. Itaque sensibus rationem adiunxit et ratione effecta sensus non reliquit. Quod quoniam in quo sit magna dissensio est, Carneadea nobis adhibenda divisio est, qua noster Antiochus libenter uti solet. Scio enim esse quosdam, qui quavis lingua philosophari possint; Quam ob rem tandem, inquit, non satisfacit? Dic in quovis conventu te omnia facere, ne doleas. Cur igitur, inquam, res tam dissimiles eodem nomine appellas? Quae hic rei publicae vulnera inponebat, eadem ille sanabat.

Iam id ipsum absurdum, maximum malum neglegi.

Si verbum sequimur, primum longius verbum praepositum quam bonum. Tum ille timide vel potius verecunde: Facio, inquit. Quid, de quo nulla dissensio est? Nec vero alia sunt quaerenda contra Carneadeam illam sententiam. Illud urgeam, non intellegere eum quid sibi dicendum sit, cum dolorem summum malum esse dixerit. Non quaeritur autem quid naturae tuae consentaneum sit, sed quid disciplinae.

Quo igitur, inquit, modo? Quid paulo ante, inquit, dixerim nonne meministi, cum omnis dolor detractus esset, variari, non augeri voluptatem? Tu enim ista lenius, hic Stoicorum more nos vexat. Et si turpitudinem fugimus in statu et motu corporis, quid est cur pulchritudinem non sequamur? Octavio fuit, cum illam severitatem in eo filio adhibuit, quem in adoptionem D. Quod iam a me expectare noli. Nam si pravitatem inminutionemque corporis propter se fugiendam putamus, cur non etiam, ac fortasse magis, propter se formae dignitatem sequamur? Alterum significari idem, ut si diceretur, officia media omnia aut pleraque servantem vivere. Nec vero intermittunt aut admirationem earum rerum, quae sunt ab antiquis repertae, aut investigationem novarum. Cur fortior sit, si illud, quod tute concedis, asperum et vix ferendum putabit? Alterum significari idem, ut si diceretur, officia media omnia aut pleraque servantem vivere. Voluptatem cum summum bonum diceret, primum in eo ipso parum vidit, deinde hoc quoque alienum; Et ille ridens: Age, age, inquit, -satis enim scite me nostri sermonis principium esse voluisti-exponamus adolescenti,. Nam et ille apud Trabeam voluptatem animi nimiam laetitiam dicit eandem, quam library ille Caecilianus, qui omnibus laetitiis laetum esse se narrat.

An vero displicuit ea, quae tributa est animi virtutibus tanta praestantia?

In his igitur partibus duabus nihil erat, quod Zeno commutare gestiret. Nunc vero a primo quidem mirabiliter occulta natura est nec perspicui nec cognosci potest. Hoc loco discipulos quaerere videtur, ut, qui asoti esse velint, philosophi ante fiant. Quod dicit Epicurus etiam de voluptate, quae minime sint voluptates, eas obscurari saepe et obrui. Et hercule-fatendum est enim, quod sentio -mirabilis est apud illos contextus rerum. Cum id quoque, ut cupiebat, audivisset, evelli iussit eam, qua erat transfixus, hastam.

Quid loquor de nobis, qui ad laudem et ad decus nati, suscepti, instituti sumus? Vulgo enim dicitur: Iucundi acti labores, nec male Euripidesconcludam, si potero, Latine; Effluit igitur voluptas corporis et prima quaeque avolat saepiusque relinquit causam paenitendi quam recordandi. Ita multo sanguine profuso in laetitia et in victoria est mortuus. Restincta enim sitis stabilitatem voluptatis habet, inquit, illa autem voluptas ipsius restinctionis in motu est. Nam et complectitur verbis, quod vult, et dicit plane, quod intellegam; Ne tum quidem te respicies et cogitabis sibi quemque natum esse et suis voluptatibus? Habent enim et bene longam et satis litigiosam disputationem.

Sed in rebus apertissimis nimium longi sumus. Itaque eos id agere, ut a se dolores, morbos, debilitates repellant. Sed erat aequius Triarium aliquid de dissensione nostra iudicare. Iubet igitur nos Pythius Apollo noscere nosmet ipsos.

At ego quem huic anteponam non audeo dicere;

Obscura, inquit, quaedam esse confiteor, nec tamen ab illis ita dicuntur de industria, sed inest in rebus ipsis obscuritas. Atque haec coniunctio confusioque virtutum tamen a philosophis ratione quadam distinguitur. Vidit Homerus probari fabulam non posse, si cantiunculis tantus irretitus vir teneretur; Iam id ipsum absurdum, maximum malum neglegi.

Summus dolor plures dies manere non potest? Numquam audivi in Epicuri schola Lycurgum, Solonem, Miltiadem, Themistoclem, Epaminondam nominari, qui in ore sunt ceterorum omnium philosophorum. Maximus dolor, inquit, brevis est. Nunc haec primum fortasse audientis servire debemus. Tanti autem aderant vesicae et torminum morbi, ut nihil ad eorum magnitudinem posset accedere. Philosophi autem in suis lectulis plerumque moriuntur. Qui enim existimabit posse se miserum esse beatus non erit. Scientiam pollicentur, quam non erat mirum sapientiae cupido patria esse cariorem. Non perfecti autem homines et tamen ingeniis excellentibus praediti excitantur saepe gloria, quae habet speciem honestatis et similitudinem. Respondent extrema primis, media utrisque, omnia omnibus. Sed ad spa haec, nisi molestum est, habeo quae velim. Quo tandem modo? Et summatim quidem haec erant de corpore animoque dicenda, quibus quasi informatum est quid hominis natura postulet. Sed tamen omne, quod de re bona dilucide dicitur, mihi praeclare dici videtur.

Quis, quaeso, inquit, est, qui quid sit voluptas nesciat, aut qui, quo magis id intellegat, definitionem aliquam desideret? Sed ut iis bonis erigimur, quae expectamus, sic laetamur iis, quae recordamur. Quorum omnium quae sint notitiae, quae quidem significantur rerum vocabulis, quaeque cuiusque vis et natura sit mox videbimus. Hoc mihi cum tuo fratre convenit. Quicquid enim a sapientia proficiscitur, id continuo debet expletum esse omnibus suis partibus; Illud urgeam, non intellegere eum quid sibi dicendum sit, cum dolorem summum malum esse dixerit. In motu et in statu corporis nihil inest, quod animadvertendum esse

ipsa natura iudicet? Sed haec omittamus; Hoc dictum in una re latissime patet, ut in omnibus factis re, non teste moveamur. Minime vero istorum quidem, inquit. Deque his rebus satis multa in nostris de re publica libris sunt dicta a Laelio.

Illud mihi a te nimium festinanter dictum videtur, sapientis omnis esse semper beatos; Longum est enim ad omnia respondere, quae a te dicta sunt. In parvis enim saepe, qui nihil eorum cogitant, si quando iis ludentes minamur praecipitatuos alicunde, extimescunt. P406 Itaque et vivere vitem et mori dicimus arboremque et novellam et vetulam et vigere et senescere. Quae qui non vident, nihil umquam magnum ac cognitione dignum amaverunt. Ergo et avarus erit, sed finite, et adulter, verum habebit modum, et luxuriosus eodem modo. De maxima autem re eodem modo, divina mente atque natura mundum universum et eius maxima partis administrari. Quod dicit Epicurus etiam de voluptate, quae minime sint voluptates, eas obscurari saepe et obrui.

Immo istud quidem, inquam, quo loco quidque, nisi iniquum postulo, arbitrato meo. Paupertas si malum est, mendicus beatus esse nemo potest, quamvis sit sapiens. Non igitur de improbo, sed de callido improbo quaerimus, qualis Q. Est enim effectrix multarum et magnarum voluptatum. Si est nihil nisi corpus, summa erunt illa: valitudo, vacuitas doloris, pulchritudo, cetera. Nam de summo mox, ut dixi, videbimus et ad id explicandum disputationem omnem conferemus. Vadem te ad mortem tyranno dabis pro amico, ut Pythagoreus ille Siculo fecit tyranno? Disserendi artem nullam habuit. Quis suae urbis conservatorem Codrum, quis Erechthei filias non maxime laudat? Cupit enim dñ-cere nihil posse ad beatam vitam deesse sapienti.

Sed ille, ut dixi, vitiose. Ergo in bestiis erunt secreta e voluptate humanarum quaedam simulacra virtutum, in ipsis hominibus virtus nisi voluptatis causa nulla erit? Hic quoque suus est de summoque bono dissentiens dici vere Peripateticus non potest. Atque his de rebus et splendida est eorum et illustris oratio. Quid igitur dubitamus in tota eius natura quaerere quid sit effectum? Mihi autem nihil tam perspicuum videtur, quam has sententias eorum philosophorum re inter se magis quam verbis dissidere; Ut enim consuetudo loquitur, id solum dicitur honestum, quod est populari fama gloriosum. Amicitiam autem adhibendam esse censent, quia sit ex eo genere, quae prosunt. Et hunc idem dico, inquieta sed ad virtutes et ad vitia nihil interesse. Quibus ego vehementer assentior. Num igitur dubium est, quin, si in re ipsa nihil peccatur a superioribus, verbis illi commodius utantur? Hoc est dicere: Non reprehenderem asotos, si non essent asoti.

Consequatur summas voluptates non modo parvo, sed per me nihilo, si potest; Epicurus autem cum in prima commendatione voluptatem dixisset, si eam, quam Aristippus, idem tenere debuit ultimum bonorum, quod ille; Quid igitur dubitamus in tota eius natura quaerere quid sit effectum? Ita finis bonorum existit secundum naturam vivere sic affectum, ut optime is affici possit ad naturamque accommodatissime. Somnum denique nobis, nisi quietem corporibus et is medicinam quandam laboris afferret, contra naturam putaremus datum; Ne amores quidem sanctos a sapiente alienos esse arbitrantur. Ergo adhuc, quantum equidem intellego, causa non videtur fuisse mutandi nominis. Quam haec sunt contraria! hic si definire, si dividere didicisset, si loquendi vim, si denique consuetudinem verborum teneret, numquam in tantas salebras incidisset. Qui si ea, quae dicit, ita sentiret, ut verba significant, quid inter eum et vel Pyrrhonem vel Aristonem interesset? Ea, quae dialectici nunc tradunt et docent, nonne ab illis instituta sunt aut inventa sunt?

Ipse Epicurus fortasse redderet, ut Sextus Peducaeus, Sex. Quae enim dici Latine posse non arbitrabar, ea dicta sunt a te verbis aptis nec minus plane quam dicuntur a Graecis. Longum est enim ad omnia

respondere, quae a te dicta sunt. Nam cui proposito sit conservatio sui, necesse est huic partes quoque sui caras suo genere laudabiles. Licet hic rursus ea commemores, quae optimis verbis ab Epicuro de laude amicitiae dicta sunt. Animum autem reliquis rebus ita perfecit, ut corpus; Non potes ergo ista tueri, Torquate, mihi crede, si te ipse et tuas cogitationes et studia perspexeris; Ergo in utroque exercebantur, eaque disciplina effecit tantam illorum utroque in genere dicendi copiam. Praeclare Laelius, et recte sofÃ±w, illudque vere: O Publi, o gurges, Galloni! es homo miser, inquit. Si autem id non concedatur, non continuo vita beata tollitur. Nonne videmus quanta perturbatio rerum omnium consequatur, quanta confusio? Nam si dicent ab illis has res esse tractatas, ne ipsos quidem Graecos est cur tam multos legant, quam legendi sunt. Sin autem est in ea, quod quidam volunt, nihil impedit hanc nostram comprehensionem summi boni. Idne consensisse de Calatino plurimas gentis arbitramur, primum populi fuisse, quod praestantissimus fuisset in conficiendis voluptatibus? Quos nisi redarguimus, omnis virtus, omne decus, omnis vera laus deserenda est.

Nam his libris eum malo quam reliquo ornatu villae delectari.

Non autem hoc: igitur ne illud quidem. Nec vero pietas adversus deos nec quanta iis gratia debeatur sine explicatione naturae intellegi potest. Ego quoque, inquit, didicerim libentius si quid attuleris, quam te reprehenderim. Sed mehercule pergrata mihi oratio tua. Nam cui proposito sit conservatio sui, necesse est huic partes quoque sui caras suo genere laudabiles. Ex quo, id quod omnes expetunt, beate vivendi ratio inveniri et comparari potest.

Is ita vivebat, ut nulla tam exquisita posset inveniri voluptas, qua non abundaret. Restant Stoici, qui cum a Peripateticis et Academicis omnia transtulissent, nominibus aliis easdem res secuti sunt. Sic, et quidem diligentius saepiusque ista loquemur inter nos agemusque communiter. Sed hoc summum bonum, quod tertia significatione intellegitur, eaque vita, quae ex summo bono degitur, quia coniuncta ei virtus est.

Consequentia exquirere, quoad sit id, quod volumus, effectum. Nec vero intermittunt aut admirationem earum rerum, quae sunt ab antiquis repertae, aut investigationem novarum. Terram, mihi crede, ea lanx et maria deprimet. Virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet. Quodsi vultum tibi, si incesum fingeres, quo gravior viderere, non esses tui similis; Varietates autem iniurasque fortunae facile veteres philosophorum praeceptis instituta vita superabat. Quasi ego id curem, quid ille aiat aut neget. Sed hoc summum bonum, quod tertia significatione intellegitur, eaque vita, quae ex summo bono degitur, quia coniuncta ei virtus est. Ut nemo dubitet, eorum omnia officia quo spectare, quid sequi, quid fugere debeant? Quo studio cum satiari non possint, omnium ceterarum rerum obliti nÃ±hil abiectum, nihil humile cogitant; Quae rursus dum sibi evelli ex ordine nolunt, horridiores evadunt, asperiores, duriores et oratione et moribus. Quae dici eadem de ceteris virtutibus possunt, quarum omnium fundamenta vos in voluptate tamquam in aqua ponitis.

Estne, quaeso, inquam, sitiendi in bibendo voluptas?

Cuius quidem, quoniam Stoicus fuit, sententia condemnata mihi videtur esse inanitas ista verborum. Potius ergo illa dicantur: turpe esse, viri non esse debilitari dolore, frangi, succumbere. Deinde qui fit, ut ego nesciam, sciant omnes, quicumque Epicurei esse voluerunt? Et si turpitudinem fugimus in statu et motu corporis, quid est cur pulchritudinem non sequamur? Voluptatem cum summum bonum diceret, primum in eo ipso parum vidit, deinde hoc quoque alienum; An me, inquam, nisi te audire vellem, censes haec dicturum fuisse?

Nihil acciderat ei, quod nollet, nisi quod anulum, quo delectabatur, in mari abiecerat.

Sin laboramus, quis est, qui alienae modum statuatur industriae? Huius ego nunc auctoritatem sequens idem faciam. Hoc loco discipulos quaerere videtur, ut, qui asoti esse velint, philosophi ante fiant. Consequatur summas voluptates non modo parvo, sed per me nihilo, si potest;